

**ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტი
სადოქტორო პროგრამა: გეოგრაფია**

ნოდარ თხელიძე

**საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციის (IFC) გარემოსდაცვითი სტანდარტები
(დოქტორანტის სემინარი-1)**

სამეცნიერო ხელმძღვანელი:
პროფესორი - დავით კერესელიძე

თბილისი
2023

შინაარსი

1 ანოტაცია	2
2 რეზიუმე	3
3 გამოყენებული ლიტერატურა	4

1 ანოტაცია

“საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია (International Finance Corporation /IFC) წარმოადგენს მსოფლიო ბანკის მთავრობათაშორისი ორგანიზაციების ჯგუფის წევრს. იგი დაარსდა 1956 წელს განვითარებად ქვეყნებში კერძო სექტორის მდგრადი ინვესტიციების ხელშეწყობის მიზნით. IFC აფინანსებს კერძო სექტორის ინვესტიციებს განვითარებად ქვეყნებში, მობილიზაციას უკეთებს კაპიტალს საერთაშორისო საფინანსო ბაზრებზე, ეხმარება კლიენტებს სოციალური და გარემოსდაცვითი მდგრადობის გაუმჯობესებაში, ტექნიკურ დახმარებასა და კონსულტირებას უწყვეს მთავრობებსა და ბიზნესებს.

საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია მრავალი წლის განმავლობაში მუშაობს სოციალურ და გარემოსდაცვით სტანდარტებზე. ჯერ კიდევ 1998 წელს მან შეიმუშავა სოციალური და გარემოსდაცვითი უსაფრთხოებისა და ინფორმაციის გახსნის პოლიტიკა.

2006 წლის აპრილში ძალაში შევიდა საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციის მდგრადი სოციალური და გარემოსდაცვითი პოლიტიკისა და საქმიანობის ახალი სტანდარტები, რომლებიც ვრცელდება ყველა საინვესტიციო პროექტზე. საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციის ახალი სტანდარტების მიზანია შეამციროს ნეგატიური გავლენა ბუნებრივ გარემოსა და ადგილობრივ თემებზე. სტანდარტები განსაზღვრავს IFC-ის კლიენტი კომპანიების ვალდებულებებსა და ფუნქციებს პროექტების მართვისას, ასევე აყალიბებს სავალდებულო მოთხოვნებს, რომელთა დაკმაყოფილებაც საჭიროა IFC-ის მხარდაჭერის

მისაღებად. ეს მოთხოვნები მოიცავს ისეთ საკითხებს, როგორებიცაა:

- სოციალური და გარემოსდაცვითი შეფასებისა და მენეჯმენტის სისტემები;
- შრომითი უფლებები და სამუშაო პირობები;
- გარემოს დაბინძურების პრევენცია და შემცირება;
- ადგილობრივი თემის ჯანმრთელობაზე და უსაფრთხოებაზე ზრუნვა;
- მიწის შესყიდვა და იძულებითი განსახლება;
- ბიომრავალფეროვნების შენარჩუნება და ბუნებრივი რესურსების მდგრადი მართვა;
- ძირძველი მოსახლეობის უფლებების დაცვა;
- კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა.

სტანდარტები ეფუძნება შედეგზე ორიენტირებულ მიდგომებს, რომლებიც კლიენტი კომპანიებისაგან მოითხოვს, დანერგონ ეფექტური მენეჯმენტის სისტემები სოციალური და გარემოსდაცვითი რისკების მართვის მიზნით.

IFC-ის ვალდებულებები და ფუნქციები განსაზღვრულია შემდეგნაირად:

- მდგრადი სოციალური და გარემოსდაცვითი განვითარების პოლიტიკა;
- ანგარიშგებისა და ინფორმაციის მიწოდების პოლიტიკა, რომელში განსაზღვრულია IFC-ის ვალდებულება, გახსნას ინფორმაცია საკუთარი საქმიანობის შესახებ;
- გარემოსდაცვითი და სოციალური განხილვის პროცედურები, რომლებიც IFC ჩინოვნიკებს აწვდის რეკომენდაციებს სოციალური და გარემოსდაცვითი პოლიტიკის განხორციელების შესახებ, ასევე კერძო სექტორის პროექტების განხორციელებისა და სტანდარტებთან შესაბამისობის განხილვის შესახებ.

2 რეზიუმე

IFC-ის შესრულების სტანდარტები არ არის მხოლოდ სახელმძღვანელო მითითებები; ისინი წარმოადგენენ გლობალური მდგრადობისადმი ერთგულებას, რაც ასახავს ხედვას, სადაც ეკონომიკური განვითარება მიდის სოციალური კეთილდღეობისა და გარემოს დაცვასთან ერთად. ამ სტანდარტების პროექტების შემუშავების, განხორციელების და მონიტორინგის პროცესებში ინტეგრაციით, IFC ცდილობს უზრუნველყოს, რომ მისი ინვესტიციები დადებითად იწვევდეს ჩართულ თემებს, პატივს სცემს ადამიანის უფლებებს, იცავს გარემოს და ხელს უწყობს ინკლუზიურ ეკონომიკურ ზრდას.

დაინტერესებული მხარეების ჩართულობისა და გამჭვირვალე კომუნიკაციისადმი უწყვეტი ვალდებულება გადამწყვეტია. IFC აცნობიერებს ადგილობრივი თემების, პროექტის ზემოქმედების ქვეშ მყოფი პირების და სხვა შესაბამისი დაინტერესებული მხარეების აქტიური ჩართულობის და გამოხმაურების მნიშვნელობას. ეს მონაწილეობითი მიდგომა არა მხოლოდ ზრდის სტანდარტების ეფექტურობას, არამედ აძლიერებს საერთო პასუხისმგებლობისა და ანგარიშვალდებულების კულტურას.

ბიზნეს ლანდშაფტის განვითარებასთან ერთად, IFC-ის შესრულების სტანდარტები დინამიური ინსტრუმენტებია, რომლებიც ადაპტირებენ ახალ გამოწვევებსა და შესაძლებლობებს. კლიმატის ცვლილება, სოციალური თანასწორობა და ტექნოლოგიური წინსვლა არის ფაქტორები, რომლებიც გავლენას ახდენენ ამ სტანდარტების მუდმივ დახვეწაზე. უწყვეტი დიალოგის, შესაძლებლობების განვითარებისა და სწავლისადმი ერთგულების მეშვეობით, IFC-ის მიზანია დარჩეს მდგრადი და პასუხისმგებელი ბიზნეს პრაქტიკის ხელშეწყობის წინა პლანზე.

არსებითად, IFC-ის შესრულების სტანდარტები ემსახურება როგორც შუქურას ბიზნესისთვის, რათა პასუხისმგებლობით გადახედონ თანამედროვე მსოფლიოს სირთულეებს. ისინი განასახიერებენ ხედვას, სადაც ეკონომიკური პროგრესი ჰარმონიულად ემთხვევა გარემოსდაცვითი მართვისა და სოციალური ინკლუზიურობის განვითარებას, ხელს უწყობს გლობალურ ბიზნეს გარემოს, რომელიც აფასებს როგორც მოგებას, ასევე მიზანს.

3 გამოყენებული ლიტერატურა

- IFC's Performance Standards on Environmental and Social Sustainability-
<https://www.ifc.org/content/dam/ifc/doc/2010/2012-ifc-performance-standards-en.pdf>
- Guidance Notes to Performance Standards on Environmental and Social Sustainability - 2012 Edition
– <https://www.ifc.org/en/insights-reports/2012/publications-policy-gn-2012>
- Review of IFC Performance Standards and Sustainability Policy Recommendations from Oxfam International - <https://oxfamlibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/620769/bn-ifcpssp-review-200510-en.pdf;jsessionid=1F59B29C10FF3955250829D8693174B9?sequence=1>
- Review of IFC' s Policy and Performance Standards on Social and Environmental Sustainability and Policy on Disclosure of Information - https://www.cao-ombudsman.org/sites/default/files/2021-06/CAOAdvisoryNoteforIFCPolicyReview_May2010.pdf